

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht - Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Drs. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74 2406 EP Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt kor-ting.

MEDITATIE

Doch wij hebben niet ontvangen de geest der wereld, maar de Geest Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn.

1 Corinthe 2 : 12

Elk mens is van nature door zijn geboorte uit Adam, wereldburger. En dat, daar hij door de toerekening van Adams ongerechtigheid geboren is in de dwaasheid der ongerechtigheid. „De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn, want zijn hem dwaasheid en hij kan ze niet verstaan omdat zij geestelijk onderscheiden worden”. En al leest hij daarvan in de Schrift en hoort hij Gods kinderen daaruit spreken, dan is dat niet genoeg om te komen tot de kennis van die geestelijke en Goddelijke zaken. Waarom Nicodemus niet wist wat wedergeboorte was. Want alleen door de Geest des Heeren kan het hart in de vernieuwing des gemoeds daarvan kennis bekomen.

Het is groot te mogen leven onder de beademing van 't Woord des Geestes als 't zaad der wedergeboorte. Opdat Zijn dierbaar Woord door het hart zou mogen worden een reuke des levens ten leven, een kracht Gods tot zaligheid. Want dan schrijft de Heere door Zijn Geest de wet van Christus in het hart, zodat Zijn liefde er in wordt uitgestort.

Het hart komt er dan door tot de onberouwelijke keus om de Heere ootmoedig te vrezen. Want het is tot dat einde de Goddelijke natuur deelachtig geworden, er is een keerpunt door gekomen in het hart. Want de wereld is met al haar begeerlijkheden ijdelheid en vergankelijkheid voor hen, daar het oog geopend is voor de dingen der eeuwigheid. Zodat het hart door de onderwijzingen en werkingen van de Heilige Geest allengkens Christus leert kennen in Zijn dierbaarheid en algenoezaamheid tot zaligheid.

En toch, al mochten de discipelen, door Christus te leren kennen in Zijn borgtochtelijk lijden en sterven, om Hem daarna te mogen ontmoeten en te leren kennen in de staat van Zijn verheerlijking, zo hadden zij, om daaruit kinderlijk te leren leven en te prediken de uitstorting van de Heilige Geest van node. En daarom zeide de Heere Jezus bij Z'n hemelvaart tot Zijn discipelen: „Ik zend de belofte Mijns Vaders op u, maar blijft gij in de stad Jeruzalem, tot dat gij zult aangedaan zijn met kracht uit de hoogte”.

En op de dag van het Pinksterfeest geschiedde haastelijk uit de hemel een geluid, gelijk als van een geweldige gedreven wind en vervulde het gehele huis waar zij zaten. „En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken”. Zodat bij dat licht en in die kracht al de heilsfeiten van Christus met klaarheid en heerlijkheid be kroond werden. Om het heil door Hem verworven op een zeer liefelijke wijze te verkondigen. Zodat de hoorders het met verwondering en tot zegen van hunne harten mochten beluisteren. En zo was de uitstorting van de Heilige Geest in alles onderscheiden van de geest der wereld, daar het haar verstand ver te boven ging. Want alleen door de vernieuwing des harten, onder de dierbare bearbeiding van de Heilige Geest, kan Hij ons geschonken worden.

Om uit de bediening van de Heilige Geest biddende te leven. Wat de discipelen als

dienstknachten van de Heere Jezus, die daartoe heilbegerig aan Zijn voeten hadden gezeten, de vervulling van Gods beloften door Zijne verheerlijking te prediken. Opdat zij als hoorders van dat dierbare Evangelie, door de openbaring van God in Christus mochten komen tot het aannemen van Hem in het binnenste des harten. Om dat als daders des Woords in de beleving des geloofs, ook anderen te verkondigen. „Opdat zij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn”. Want de Heere wil niet, dat wij in de eerste beginselen van de levendmaking blijven staan, al is dat het komen uit de dood tot het leven en uit de duisternis tot Gods wonderbaarlijk licht.

Door Christus te mogen leren kennen als de van God verordeneerde en geschonken Zaligmaker, wat de Heilige Geest ons dan met deze dingen biddende werkzaam doet worden. En dat daar de Heilige Geest, dat geestelijk kennen het hart dierbaar doet worden. Want in dat kennen is de zoete smaak van het eeuwige leven. „En Die de harten door zoekt, weet welke de mening des Geestes zij, dewijl Hij naar God voor de heiligen bidt”. Want tot dat einde hebben wij een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus de Rechtvaardige. En het is door Hem, dat wij in het bidden om de bediening van de Heilige Geest verhooring mogen ontvangen.

Want de Heilige Geest bidt voor ons in Zijne bediening met onuitsprekelijke verzuchtingen. De Heere komt ons in het Woord des Geestes niet alleen te wijzen op de dingen, die ons van God geschonken zijn in Christus, maar ook aan te prijzen, opdat zij ons dierbaar en onmisbaar zouden worden, om dit ernstig en biddende te zoeken. Opdat wij die heerlijke zaken zouden deelachtig worden voor ons hart en leven. De Heere wil niet dat wij blijven staan in de eerste beginselen van het nieuwe leven, al is er nog zoveel zoetigheid in de onberouwelijke keus en de waarachtige bekering. Het weten van de dingen die God ons geschonken heeft in Christus, is het kennen van de beleving, door Zijn Geest. En dat omvat de omhelzing van Jezus Christus als geschenk van de Vader. Opdat wij de aanneming tot kinderen zouden verkrijgen, om te leren leven in het licht van Zijn vriendelijk aangezicht, als kinderen des lichts, te midden van een krom en verdraaid geslacht. Wat het hart dan doet delen in de vastigheid van Gods verkiezende liefde. Opdat het steeds meer klaarheid zou mogen bekomen in Uw hart en leven, dat de Vader u verkoren heeft tot Zijn kind, de Zoon tot Zijn bruid en de Heilige Geest tot Zijn tempel. Opdat we door de Geest des Heeren, heiligen en onberispelijk voor Hem bevonden mochten worden in de liefde. En dat is het jagen naar de volmaaktheid in Hem tot wasdom van het geestelijk leven.

En van die heerlijke dingen is niet te spreken met woorden die de menselijke wijsheid leert „maar met woorden, die de Heilige Geest leert, geestelijke dingen met geestelijke samenvoegende”.

Zodat ge daarvan alleen kunt spreken van uit het Woord des Geestes. De Heilige Geest wil ons uit Zijn Woord steeds meer leren denken, leren bidden en leren leven, om op een Gode verheerlijkende wijze van die dingen te getuigen, met een eerbied en diep ontzag. Opdat anderen er door gesticht zouden worden.

Want de Heere wil, dat ge Zijn lof vertelt. De Heilige Geest, Die uitgestort is, op de

Van de administratie.

Wie kan mij aan het juiste adres helpen van Mevr. J. v.d. Berg-den Hollander, Prins Willemstraat 39, Klundert? Bij voorbaat dank. Nog enige honderden abonnees hebben hun abonnementsgeld over 1979 nog niet betaald. Een vriendelijk verzoek bij deze, daaraan zo spoedig mogelijk te voldoen. Spaar mij om te zijner tijd een herinneringskaart u te moeten toesturen, wat veel werk en extra porto kosten meebrengt. Wij zien belangstellend uit! Weer een 6 tal nieuwe abonnees konden wij noteren; aan hen die daaraan medewerkten, hartelijk dank, en bij vernieuwing blijven wij de uitgave van Bewaar het Pand u allen aanbevelen. Adm. „Bewaar het Pand” Kwartelstraat 74, Alphen aan de Rijn. Giro 704350.

v.d.L.

P.S. Van T. v. D. te M. ontvang ik weer 2 nieuwe adressen als nieuwe abonnees.

Hartelijk dank voor uw schrijven.

onvergetelijke Pinksterdag, komt in het Woord des Geestes tot ons, om tot ons en in ons te spreken van de dingen der eeuwigheid. Het was de wil des Vaders, dat de Zoon Zijner liefde, toen Hij het Goddelijke verlossingsplan voor Zijn rekening nam, met vreugdeolie zou gezalfd worden. En uit dat God verheerlijkend zalven, is het zalven der kerk met de vreugdeolie des Geestes voortgekomen. Opdat de dingen der eeuwigheid ons steeds meer dierbaar zouden worden, om dat ook anderen aan te prijzen.

Het was de dag der kleine dingen, die gewaardeerd moest worden. Daar de twee olijfbomen aan de rechterzijde en linkerzijde van de kandelaar, dezelve brandend moesten houden voor het aangezicht des Heeren, door te wijzen op de uitstorting van de Heilige Geest. Zodat zij op de dag der grote dingen, daar de ceremoniële dienst is verwezenlijkt geworden, door de olie des Geestes, en dat is de Lamp, Die brandt tot in alle eeuwigheid. En hier brandt om het licht te ontsteken bij de aanvang in donkere zondaarsharten, om die harten dan steeds meer klaarheid te geven in de dingen der eeuwigheid door het geloof, dat is het licht des Geestes, en eenmaal door het geestelijk aanschouwen in het huis des Vaders. En dat, daar in Hem alle dingen eeuwig groot en eeuwig heerlijk zijn. Want dan worden alle dingen aanschouwd in het volle licht van de Vader, in de Zoon en door de Heilige Geest.

En laat dat zijn, tot bemoediging van degenen, die hier zuchten dat ze nog maar een klein beginsel hebben van de kinderlijke gehoorzaamheid „doch also, dat zij met een ernstig voornemen niet alleen naar sommige maar naar alle geboden Gods beginnen te leven”. Maar al is Uw beginsel dan ook nog zo klein vanwege het verderf dat ons aankleeft, wat het hart bedroefd doet zijn, het is het beginsel van het dierbare werk des Geestes, en vrucht van de wederbarende werkingen des Geestes. Hij houdt het door de olie des Geestes in stand. Hij houdt het tegenover druk en duisternis staande. Hij heeft er Zijn naam aan verbonden, dezulken te brengen in het volle licht van de eeuwige heerlijkheid. En in dat licht zal het hart dat hier snakt naar het volle en eeuwige licht eenmaal eeuwig delen tot verheerlijking van Gods grote naam, om die eeuwig te prijzen.

Soest

Kok

Van de Redactie.

1. Ds. H. van Leeuwen is met ingang van 1 juni j.l. emeritus-predikant geworden. Het

was niet mogelijk in dit nummer een verslag op te nemen van het afscheid van zijn gemeente Elburg. We hopen D.V. voor een verslag te zorgen in het nummer, dat daarna verschijnt.

3. Boeken van de penningmeester. De boeken en bescheiden van onze administratie zijn gecontroleerd en in orde bevonden. De uitkomsten van het afgelopen jaar zijn zo, dat we zonder zorg in financieel opzicht de nieuwe jaargang kunnen laten verschijnen. De tekorten op de uitgaven van ons blad worden gedekt door de vele giften en de opbrengst van de ontmoetingsdagen. Daarbij hadden wij nog wat extra ontvangsten, zoals van het boekje Jeugdleven in Bijbels licht enz. Daardoor was er een klein overschot, wat gezien de steeds stijgende kosten van de uitgave van Bewaar het Pand natuurlijk van groot belang is. Het ziet er naar uit, dat in 1979 de inkomsten en de uitgaven elkaar zullen dekken. We hopen althans, dat we niet met een nadelig saldo moeten sluiten. Een woord van dank aan onze commissie leden Joh. van der Lee en A. Beukers is wel op zijn plaats. Zij besteden met veel liefde veel tijd aan de financiële en abonnements administratie.

3. School voor Dundas en Hamilton. Op de bankrekening 34.13.58.053 bij de Rabobank te Meerkerk (postgiro van de bank 129785) ten name van de school werd weer een bedrag van f 100.— als gift gestort door C. P. M. Hartelijk dank. Giften op genoemde bankrekening of op postgiro 652422 ten name van Ds. G. Blom te Meerkerk zijn van harte welkom. Het is ons bekend, dat het meeleven uit ons land in Dundas en Hamilton zeer op prijs wordt gesteld.

4. Ontmoetingsdag. We herinneren nog even aan de ontmoetingsdag te houden D.V. zaterdag 25 augustus a.s. De bedoeling is, dat in de morgensamenkomst zullen preken de predikanten Blom, Van der Ent en Bouw en in de middagsamenkomst de predikanten van Leeuwen, Hamstra en Beekhuis.

B.

DE DORDTSE LEERREGELS.

19e les.

HOOFDSTUK I, artikel 12.

„Van deze hunne eeuwige en onveranderlijke verkiezing ter zaligheid worden de uitverkorenen te zijner tijd, hoewel bij verscheidene trappen en met ongelijke mate verzekerd; niet, als zij de verborgenheden en diepten Gods curieuselijk doorzoeken, maar als zij de onfeilbare vruchten der verkiezing, in het Woord Gods aangewezen, (als daar zijn: het ware geloof in Christus, kinderlijke vreze Gods, droefheid, die naar God is over de zonde, honger en dorst naar de gerechtigheid, enz.) in zichzelf met een geestelijke blijdschap en heilige vermaking waarnemen. II Kor. 13 : 5.”

„Van deze hunne eeuwige en onveranderlijke verkiezing ter zaligheid”.

Over die onveranderlijke verkiezing hebben we het gehad in onze vorige les, bij artikel 12. In de „Verwerping der dwalingen”, wordt door onze Dordtse vaders aangegeven de grove Remonstrantse dwaling over deze onveranderlijke verkiezing ter zaligheid. De Remonstranten leerden namelijk, dat sommige uitverkorenen verloren kunnen gaan, niettegenstaande enig besluit Gods. Zo maken zij God veranderlijk en ontnemen de troost der godzaligen weg, welke juist in de vastigheid der verkiezing ligt. Want zeer duidelijk leert de Heilige Schrift die vastigheid. Matth. 24 : 24, waar we lezen, dat de uitverkorenen niet verleid kunnen worden; Joh. 6 : 39, waar we lezen, dat Christus degenen, die Hem van de Vader gegeven zijn, niet verliest en in Rom. 8 : 30, waar we lezen: „En die Hij tevoren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt”. Daarom is er ook voor Gods kinderen een VERZEKERDHEID des geloofs en alzo van hun verkiezing ter zaligheid. Over die verzekerdheid gaat het in artikel 13.

De leer van Gods vrijmachtige en onveranderlijke verkiezing is zeker wel het COR EKKLESIAE, het HART DER KERK, door Calvijn aldus genoemd.

Daarin ligt de eeuwige zaligheid van Gods Sion vast. Zij is daarom ook een BRON van de allerrijkste VERTROOSTING voor Gods kinderen, welke door het geloof wordt gekend. Ware er geen verkiezing, dan zou er geen mens hebben kunnen zalig worden! Want: „Daar is niemand, die God zoekt”. Rom. 3 : 11b. En in Jesaja 65 : 1 zegt de Heere: „Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden, Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten”.

Dat neemt echter de verantwoordelijkheid van de mens ten opzichte van het horen van Gods Woord niet weg, zoals wij reeds eerder hebben besproken, omdat God de verkiezing in Zijn Woord niet heeft geopenbaard om daarmee te beginnen, d.w.z. om eerst te weten of men een uitverkorene is, ten einde dan te zullen geloven. Zo leert Gods Geest het niet in de bekering van een zondaar. Neen, dan zal hij eerst gaan zien, dat hij VERLOREN ligt voor God en daaruit leert roepen tot God.

Maar het gaat hier in dit artikel over de troostvolle WETENSCHAP des geloofs, over de VERZEKERDHEID van de verkiezing ter zaligheid.

En met diè verzekerdheid zitten velen van Gods bekommerd volk. Sommigen mogen eerder ertoe komen, anderen worstelen hun gehele leven ermede. Ons artikel spreekt dan ook van „verscheidene trappen” en van „met ongelijke mate”, waarmee men tot die zekerheid komt. Hierover straks nader. Bestrijders van de leer der verkiezing beweren, dat de verkiezingsleer een „sta-in-de-weg” is, om tot zekerheid der zaligheid te komen, zoals de Remonstranten menen.

Doch nu de vraag: hoe zou het komen, dat zoveel bekommerde harten met dit stuk van de verzekerdheid zitten?

Wanneer Gods Geest in een zondaarshart het werk der genade verheerlijkt, dus uit de doodstaat tot het nieuwe leven brengt, dan wordt zo iemand gesteld in de staat der genade. Dit vernieuwend werk openbaart zich in ware vruchten der genade en des geloofs, welke ook in ons artikel genoemd worden, zoals o.a. droefheid naar God, honger en dorst naar de gerechtigheid, enz. Nu is het opmerkelijk, dat het artikel 13 als eerste vrucht noemt „het ware geloof in Christus”. Bedoelen onze vaders hiermede, dat een wedergeborene allereerst Christus leert kennen? Gaat dan toch niet de genoemde „droefheid naar God over de zonde” daaraan vooraf? Neen, zulks leerden onze vaders niet! Maar wat bedoelden dan onze vaders met „het ware geloof in Christus”?

Wel, dat Gods Geest in de wedergeboorte legt het BEGINSEL van het geloof. Dit nieuwe beginsel is ook het beginsel „van de vreze des Heeren”, ook in artikel 13 genoemd.

Welnu dit beginsel van het geloof moet ook tot verdere wasdom komen en wel door nadere daden van het geloof. Romeinen 13:11: „Want de zaligheid is ons nu nader, dan toen wij eerst geloofd hebben”.

Dat nu geldt ook van de kennis van Christus, Die in het Evangelie geopenbaard is en uit het Evangelie wordt geopenbaard in het hart van de heilbegerig gemaakte zondaar, uit de beleving van de droefheid naar God! (Zondag 6 van de Heideb. Katechismus)

Die openbaring van Christus in het hart geschiedt „door het geloof”.

CALVIJN beschrijft zo schoon het geloof als ... zich richtend op het gehele Woord Gods. (Instituatie III, 2, 7.) Het geloof, dat namelijk in zijn „vertrouwen” steunt op en rust in de BELOFTEN Gods in Christus.

Maar wordt nu Christus Zelf ook direct in al de rijkdom van Zijn Persoon en werk gekend? Neen, dat leert ook de Schrift niet. Zie het in het geloofsleven van de discipelen. Eerst op de Pinksterdag is hun geloof tot volle wasdom gekomen vanwege de rijke uitstorting van de Heilige Geest. Hoe mocht Petrus de heerlijkheid van Christus' Persoon en Middelaarswerk prediken en laat hij die heerlijkheid van Christus niet duidelijk zien uit het WOORD GODS?

Weet ge wat Calvijn dan ook zo schoon opmerkt? Dat Gods Woord is „het GEWAAD, waarin Christus tot ons komt”. Dit bleek dan ook duidelijk op de Pinksterdag te Jeruzalem.

Welnu, dit alles houdt ook ten nauwste verband met de HEILSZEKERHEID, met

het verzekerd-zijn van de verkiezing. Doch hierover verder in een volgende les D.V.

E.

v. L.

VOLK TUSSEN EEUWIGHEID EN EENZAAMHEID

8 B

In deze richting moeten we denken als we de uitdrukking „volheid” lezen. Ook als we Paulus horen spreken over de „volheid der heidenen”. Die woorden wijzen niet op - zoals vaak gedacht wordt - het binnengaan van het volle aantal uitverkorenen uit de heidenen. De „volheid van Israël” duidt niet op het „volle aantal uitverkorenen uit de Joden”. Net zo min wijst „volheid der heidenen” op het „volle aantal uitverkorenen uit de heidenen”.

„De volheid van Israël” wijst op de massa van Israël in tegenstelling tot het overblijfsel. Het overblijfsel vreesde de Heere al; dat was voor het oordeel der verharding bewaard. Maar nu gaat God ook wat doen met de massa van Israël. Ook het volk als geheel wordt tot bekering en geloof gebracht. Als dat gebeurt, gaat de volheid van Israël in. Israëls volheid (vs. 12) gaat in als Israël wordt aangenomen (vs. 15).

Ds. den Butter zegt hier nog meer van. Niet alleen het overblijfsel, maar geheel Israël zal zalig worden. Dat is naar de mening van de schrijver de „volheid” van Israël. Er zal een tijd aanbreken, - zo lezen we verder - dat de Heere Zijn Geest in veel overvloediger mate zal geven over deze wereld. De geestelijke zegeningen zullen in veel groter mate en omvang van de hemel neerdalen. In een mate, zoals nog niet eerder gezien is in deze wereld, zal de Heere Zijn Woord ten zegen stellen door de Heilige Geest. Dat is de „volheid der heidenen”.

We citeren nog een en ander uit dit hoofdstuk:

Het zal een tijd zijn van een wereldwijde „revival”, zoals de Puriteinen dat plaatselijk verschillende malen hebben meegemaakt in hun dagen.

Inderdaad, de Schrift geeft grond om te geloven dat de wereld nog eens getuige zal zijn van een overvloed van zegeningen, die de Heere in ongekende mate over haar zal uitgieten. Dat zal de „volheid der heidenen” zijn.

De heidenen worden in rijke mate gezegend met en door het Woord en daardoor zullen ook de Joden in ruime mate gezegend worden met en door het Evangelie van Christus. Velen zullen tot bekering komen, zowel van de heidenen als van de Joden.

Hoe zal dat dan gaan? De verharding houdt op (vs. 25). De Joden zullen zien het heil dat God aan de heidenen heeft gegeven. Zo zullen zij tot jaloersheid verwekt worden, zoals Paulus het in de hoofdstukken van de Romeinenbrief meermalen noemt.

Zoals God onder de heidenen bekeringen werkt door Zijn Woord en Geest, zo zal Hij ook Israël tot bekering leiden.

„Alzo” - net als de heidenen: door het Woord; door de Geest; door bekering; door geloof.

„Alzo” zal gans Israël zalig worden.

Gedurende de tijd van Israëls verharding zal er altijd zijn het overblijfsel der verkiezing, dat zalig wordt. Maar daarna, als God omziet naar Israël, als geheel, zal geheel het nageslacht van Abraham zalig worden en zal het ganse huis van Jacob zaligheid ontvangen.

De schrijver besluit dit hoofdstuk met een citaat uit Brakel, dat zo eindigt: O, wat zal dat een heerlijke tijd zijn! Wie zal dan leven”? Prof. Dr. H. Bavinck geeft in zijn Dogmatiek, deel 4, ook een verklaring van dit gedeelte van de brief aan de Romeinen. We willen hier een gedeelte van wat Bavinck schrijft overnemen:

Indien Paulus in 11 : 25 een nieuw feit wilde mededelen, bevreesd de wijze ten eerste, waarop hij dat doet. Hij zegt toch niet: en dan, daarna, n.l. nadat de volheid der Heidenen is ingegaan, zal gans Israël, maar: en op die wijze zal gans Israël zalig worden. Dat kan niet anders betekenen dan: op die wijze, als in de vorige verzen beschreven is. Vlak vooraf, in vers 24, heeft Paulus gezegd, dat de verharding altijd maar voor een deel over Israël gekomen is. De gelovigen uit de Heidenen konden wel gaan denken, evenals Israël vroeger, dat zij alleen het uitverkoren volk van God waren, en dat Israël geheel verworpen was. Maar Paulus zegt, dat dit

niet zo is. Neen, Israël is niet als zodanig verworpen; er is onder hen altijd een overblijfsel naar de verkiezing der genade; er zijn wel enige takken afgebroken, waarvoor de wilde olijfbloem van de Hiedewereld in de plaats is gekomen, maar de stam van de tamme olijfbloem is toch bewaard; terwijl het pleroma (de volheid) uit de heidenen ingaat, wordt ook het pleroma uit Israël toegebracht; en op die wijze wordt gans Israël zalig.

B.

GENERALE SYNODE 1977

18

De synode komt weer bijeen.

Na de gebruikelijke opening komt in behandeling het rapport van de deputaten voor kerk en samenleving, uiteraard met het rapport van de synodale commissie.

Ouderling de Geus heeft bezwaren tegen de voorstellen van de commissie. We zijn, aldus spreker, terecht bang voor verwereldlijking van de kerk, maar we moeten ook waken voor verkerkelijking van de wereld. Hij stelt wijzigingen voor.

Na deze spreker komen andere afgevaardigden aan het woord. Het blijkt dat de mening van ouderling De Geus bijval vindt. Rapporteur Ds. Van Amstel toont begrip te hebben voor de geuite bezwaren.

Prof. Velema spreekt als voorzitter van deputaten. Hij is het met ouderling De Geus eens. Deputaten willen niet te kort doen aan de verantwoordelijkheid van de individuele gelovige. Zij willen geen juk opleggen. Het gaat om bezinning over bepaalde vraagstukken om de mensen een handvat te geven. Het deputaatschap is een studie- en geen doe-deputaatschap. Prof. Van 't Spijker vraagt zich af of een bezinningsdeputaatschap in het Gereformeerde kerkrecht past. Daarna stelt rapporteur Ds. Van Amstel voor het vierde punt, waar zich de grootste bezwaren tegen richten te laten vervallen. Zo komt de synode tot een, zij het niet eenparige, beslissing. Daardoor kan het deputaatschap weer verder arbeiden.

Het rapport van deputaten kerkelijk administratief bureau en het bijbehorende commissie-rapport vragen en hebben de belangstelling van de synode. Er is kritiek en waardering. Het bureau is er en blijft bestaan.

Na enkele minder belangrijke zaken houdt de synode zich ernstig bezig met het rapport van deputaten voor radio-kerkdienst-uitzendingen. Er is een rapport van de commissie en een minderheidsrapport van schrijver dezes. Ds. Bouw verklaart, dat dit ook van hem is.

Vele afgevaardigden vragen en krijgen het woord. Daarbij komen verschillende punten naar voren.

Rapporteur Dr. Brienens gaat de geschiedenis na. Hij ziet in de beslissing van 1974 meer mogelijkheden dan alleen evangelisatiesamenkomsten, wat betreft de uitzending per t.v.

Ds. Bouw meent, dat te gemakkelijk heengestapt wordt over de uitspraak van 1965.

Zelf lichten we ook nog het minderheidsrapport toe. Indertijd hebben we in ons blad een aantal artikelen over deze zaak geschreven. Aan de hand van de uitspraken van de synodes hebben we daarin betoogd, dat er geen uitzendingen per t.v. kunnen plaatsvinden.

Prof. Versteeg valt het minderheidsrapport aan.

O.i. was dat niet juist. Er was naar voren gebracht, wat de akta vermeldde. Er was in uitgesproken, dat er de indruk was, dat enz. Zo'n indruk kan onjuist zijn en getracht kan worden die indruk weg te nemen. We wilden daaromtrent een en ander zeggen, maar we kregen daarvoor niet voldoende gelegenheid, wat te betreuren was, want daardoor heeft de behandeling van de zaak meer tijd gevraagd dan nodig was geweest. Op aandrang van de beide prae-adviseurs, die hierover het woord voerden, stemden Ds. Bouw en ondergetekenden er mee in, dat niet het gehele rapport in de akta werd opgenomen. Dit gebeurde niet, omdat het rapport onwaarheden zou bevatten, maar ter wille van hen, die dat verzochten.

Breed wordt nog gesproken over de appelzaak, die al eerder aan de orde was. De beslissing wordt uitgesteld tot de volgende synode.

Er is een langdurige comite-vergadering, waarin allerlei zaken op een passende wijze

worden afgehandeld. We gaan daar uiteraard hier niet op in.

De zitting wordt onderbroken door de etenspauze.

In comité hebben de benoemingen van deputaten plaats. Elders is wel een inzicht te verkrijgen in de samenstelling van de verschillende deputaatschappen.

De vergadering wordt weer openbaar. Er zijn nogal veel belangstellende bezoekers, die het einde van de synode willen meemaken. Dat einde is nu nabij.

Eerst nemen de synode-leden onderling afscheid van elkaar. Dat zou na de sluiting van de synode niet zo gemakkelijk zijn.

De Voorzitter spreekt goede woorden van afscheid tot Prof. Coetsée. De predikanten Pronk en Den Butter waren al eerder vertrokken.

Op voorstel van het moderamen wordt besloten, dat D.V. de Generale Synode in 1980 te Amersfoort bijeen zal komen.

Dan komt de sluiting.

De Voorzitter acht dit geen onbelangrijke synode. Er zijn besluiten genomen, die voor ons kerkelijk leven van belang zijn. Tal van broeders hebben goed meegewerkt. Spreker dankt de vele mensen van Hoogetveen, die hun krachten gegeven hebben ten behoeve van deze synode. Hij noemt verschillende namen.

Ds. J. H. Velema richt als assessor een woord van dank tot de Voorzitter voor zijn leiding in deze weken. Hij dankt ook allen, die in Hoogetveen gezorgd hebben. Als blijk van waardering reikt hij namens de synode een enveloppe met inhoud over aan Ds. Boersma. Nog meer dankwoorden volgen.

De Voorzitter leest Handelingen 11:20-26 en gaat voor in dankgebed. Gezamenlijk wordt gezongen Ps. 72:3 en 4.

Met hamerslag wordt de Generale Synode van 1977 gesloten.

We kunnen uiteraard een nabeschouwing houden. We zouden kunnen schrijven over wat samenbond en over wat verdeeld hield. We zouden naar voren kunnen brengen, welke indrukken we hebben opgedaan. We zouden het kunnen hebben over de sfeer in Hoogetveen. Enz.

Dit willen we echter niet doen. We willen volstaan met een paar algemene opmerkingen. Er zijn in ons kerkelijk leven allerlei tegenstellingen ons allen welbekend. Deze komen uiteraard op een generale synode als het gaat over belangrijke punten steeds weer naar voren. Dat maakt, dat de meningen wel eens sterk tegenover elkaar komen te staan. Dat deed op deze synode geen schade aan de verhouding in de persoonlijke sfeer. Wij voor ons hebben althans de indruk gekregen, dat men tijdens de vergaderingen en ook tijdens de maaltijden en de andere pauzen op een vriendschappelijke wijze met elkaar omging. Er kwamen zaken aan de orde, die voor de voortgang van ons kerkelijke leven van grote invloed zouden kunnen zijn, maar er zijn op deze synode geen beslissingen gevallen, die de identiteit van onze kerken nog meer verduisterd zouden hebben, al moeten we hier dadelijk aan toevoegen, dat er wel beslissingen zijn genomen, die we moeten betreuren. Maar in het algemeen gezien mogen we dankbaar zijn. En het is betamelijk Gods goede hand daarin op te merken. Het gebed mag wel zijn, dat de Heere onze kerken, maar ook andere kerkinformaties, rijkelijk moge bezoeken met de krachtadige werking van de Heilige Geest. Dan zal het gaan als bij persoonlijke bekering tot God, namelijk dat er wordt gevonden een verlaten en prijsgeven van alles wat niet naar Gods wil is en een zoeken van wat Hem welbehagelijk is en voor de kerk en de wereld tot zegen zal zijn.

We hadden gedurende de synode-dagen, samen met een ouderling-afgevaardigde, een heel goed logies te Tiendeveen.

Hiermee nemen we dan afscheid van de Generale Synode van 1977.

B.

N.B. De opname van dit artikel en ook van het voorgaande is vertraagd, omdat we aan andere artikelen de voorrang gaven voor plaatsing in ons blad.

B.

EEN KLEINE MAN VAN GROTE KRACHT.

Wanneer u dit opschrift leest denkt u onwillekeurig aan het boek van Ds. H. C. v.d. Ent over Gideon, zoals we van hem lezen in

het boek Richteren En u hebt gelijk. Het is onze bedoeling met dit artikel nog eens te wijzen op dit naar onze mening belangrijke werk van onze medewerker, die bij u allen bekend is.

We behoeven de schrijver niet aan u voor te stellen. Velen onzer kennen hem door zijn prediking en andere ambtelijke arbeid. Hij neemt al langer dan 25 jaren een eigen plaats in ons kerkelijk leven in. Ieder die hem voor het eerst ontmoet verbaast zich over zijn grote lengte. Hij is van zijn schouders en opwaarts hoger dan al het volk. Zo lezen wij van Saul. Dat geldt in zekere zin ook van onze vriend. Maar al is er in lichamelijk opzicht een grote overeenkomst met de eerste koning over het volk des Heeren aan te wijzen, Ds. Van der Ent is van een geheel andere geest dan Saul. Die kreeg wel een ander hart en bekwaamheid om het volk te regeren, maar het bleek hoe langer hoe meer, dat deze Saul, die aanvankelijk klein was in eigen ogen, een hoogmoedig hart had en eigen eer zocht, eigen wegen ging en zich niet wist te vernederen voor het aangezicht des Heeren. Het heeft de Heere behaagd onze vriend een nieuw hart te geven en hem te roepen in Zijn dienst. De Heere heeft hem ook bekwaamheid gegeven om als dienaar des Woord te arbeiden. Hij is daarmee niet de hoogte ingegaan, maar wel de laagte. Toen hij 25 jaar in het ambt mocht staan heeft hij er openlijk getuigenis van afgelegd, dat het alles genade is. Dan krijgt de Heere alleen alle eer.

Zo heeft Ds. Van der Ent ook al vele jaren aan ons blad mogen arbeiden. Hij doet dat met de liefde van zijn hart. Hij is altijd weer op zijn post en haast nooit ontbreekt er een artikel van zijn hand. Hij zoekt steeds weer vooral jonge mensen met zijn pen te bereiken en we hebben telkens weer kunnen vaststellen, dat zijn artikelen door jong en oud zeer gewaardeerd worden.

Ds. Van der Ent schreef over de richter Gideon. Als hij zich beperkt had tot een korte verklaring van de hoofdstukken in het boek Richteren, die over Gideon handelen, dan was hij mogelijk na enkele artikelen al aan 't eind van de levensgeschiedenis van deze richter gekomen. Maar de schrijver heeft wat langer bij de verschillende omstandigheden en gebeurtenissen stilgestaan en telkens aandacht gevraagd voor allerlei zaken, die onze belangstelling dubbel waard zijn. Hij deed dit op een onderhoudende wijze. Die de schrijver van nabij kennen hebben kunnen constateren, dat er grote overeenstemming is tussen de persoonlijke omgang en het schriftelijk contact met hem. Hij is een figuur, die wat heeft te zeggen en ook weet te zeggen, wat hij wil zeggen. En zo hebben we dan de geschiedenis van Gideon in boekvorm gekregen. Deze richter is daardoor dichtbij ons gekomen. We ontmoeten hem in onze dagen. We zien hem hier en daar. We vinden hem mogelijk terug in ons eigen leven. Al met al is wat Ds. Van der Ent schreef zeer leerzaam.

Het was een goede gedachte om de negentig artikelen over Gideon in boekvorm uit te geven. Er was al heel gauw een uitgever gevonden. Het heeft langer geduurd dan de bedoeling was, maar nu is het boek al enige tijd op de markt en velen hebben het zich intussen aangeschaft tegen de voorintekensprijs. Dat is nu niet meer mogelijk. Het boek kost thans f 42.50 per exemplaar. Maar het boek is ook deze prijs ten volle waard.

We gaan niet op de inhoud in. De lezers van ons blad hebben indertijd de artikelen kunnen lezen en velen hebben zich door het boek te kopen in de levensgeschiedenis van Gideon kunnen verdiepen. En we zouden velen willen aansporen het boek voor zichzelf of voor anderen te kopen. Verschillende ouders hebben een aantal exemplaren gelijk voor al hun kinderen gekocht. Zo was er een moeder, die er zes tegelijk voor haar kinderen bestelde. Het boek is te verkrijgen bij de uitgever en bij de boekhandel, maar men kan zich ook aan ons opgeven, telefonisch of schriftelijk en dat zouden we zeer op prijs stellen.

De titel van het boek spreekt voor zichzelf. Gideon dacht gering over zichzelf, maar in de mogendheid des Heeren mocht hij krachtige daden doen. Hij bleef in zichzelf een zondaar, een zwak mens, maar de Heere heeft hem willen gebruiken in Zijn dienst tot zegen voor het volk Israël. Zulke Gideons zijn er ook in onze dagen nodig.

De heer G. Kool te Veenendaal zorgde voor een prachtige uitgave. Op de band staat een

tekening van Gideon met een fakkel in zijn hand. Op de omslag vinden we dezelfde tekening groter in kleurendruk, met op de achtergrond mannen, die het zwaard omhoog heffen. Het boek telt 332 blz.

B.

EVANGELISCH CENTRUM „REHOBOTH” TE GENT

We lezen in Gods Woord van Ninevé, dat het een goddeloze stad was, een stad met meer dan honderd en twintig duizend inwoners, die geen onderscheid wisten tussen hun rechter- en hun linkerhand.

Iets dergelijks kan wel van Gent in Oost-Vlaanderen worden gezegd. Het is een grote stad met meer dan 300.000 inwoners. De bevolking behoort in hoofdzaak tot de R.K. kerk, die in deze stad vele grote kerkgebouwen heeft. Ook de inwoners van Gent weten het verschil niet tussen hun rechter- en hun linkerhand. Er heerst in geestelijk opzicht een grote duisternis van on- en bijgeloof.

De Heere zond Jona naar Ninevé. Hij had nog zijn bemoeienissen met deze stad. Dat mag ook gelden van het tegenwoordige Gent. Er is een evangelisatie-post, waar de boodschap van vrije genade verkondigd wordt. Het is nog maar een klein begin. Gij hebt kleine kracht, maar gij hebt Mijn Woord bewaard. Daar komt het op aan. Dat is ook de begeerte van evangelist H. Bor en zijn echtgenote, die daar een jaar of wat langer mogen arbeiden. We hebben ter gelegenheid van de ingebruikneming van het evangelisch centrum al een en ander daarover in ons blad geschreven. Daar komen we niet op terug. Maar we hebben een zondag in Gent doorgebracht en dat geeft ons aanleiding daar iets van te vertellen, omdat we menen, dat de arbeid, die daar verricht wordt, ten volle onze belangstelling, ons gebed en onze gaven verdient.

Op zaterdag 19 mei j.l. kwamen we om ongeveer half 9 in de avond bij de familie Bor aan. We werden er zeer gastvrij ontvangen. Dat hadden we ook niet anders verwacht, want we kennen hen al vele jaren van nabij. Velen hebben al van hun gastvrijheid gebruik gemaakt en de familie Bor hoopt stellig, dat zij nog velen in hun woning mag verwelkomen. Op deze wijze is men in de gelegenheid om van dichtbij met de evangelisatie-arbeid in Gent kennis te maken. Evangelist Bor vertelde zaterdagavond een en ander van zijn ervaringen. Het was al gauw twaalf uur, tijd om naar bed te gaan. De avond werd met bijbellezing en gebed gesloten.

De volgende morgen waren allen tijdig present. Samen gebruikten we het ontbijt: vader en moeder Bor met hun vier kinderen, mijn dochter en ik zelf. Na de maaltijd moesten we naar Zaamslag, omdat we daar tweemaal zouden voorgaan in de bediening van het Woord. Zaamslag is voor ons geen onbekende gemeente. We hebben er in de loop der jaren verschillende keren gepreekt. Meer dan eens heeft de kerkeraad een beroep op ons uitgebracht. En vele jaren geleden hebben we er een hele-winter van week tot week gecatechiseerd. We kregen de indruk, dat de gemeente in de loop der jaren aardig is gegroeid. 's Middags waren we te gast bij een broeder, die bevoegd is naar artikel 3 van de kerkorde een stichtelijk woord te spreken. Na de middagdienst gingen we terstond naar Gent terug, omdat we daar om 5 uur het Woord zouden bedienen. Evangelist Bor had tevoren al gezegd, dat hij deze zondag niet op veel bezoek rekende.

Het komt voor, dat er 40 of 50 bezoekers zijn.

Br. Bor bezoekt zaterdags de Hollandse schippers, die de zondag in Gent blijven liggen en nodigt hen uit de diensten bij te wonen.

Verschiedene schippers maken daar regelmatig gebruik van. Maar toen Bor zaterdagmiddag de havens langs gegaan was had hij geen enkele schipper uit Nederland kunnen ontdekken. Hij verwachtte dus slechts een klein gehoor. Toch was dat 's morgens nog meegevallen. Er was zelfs iemand voor de eerste keer gekomen. Bor ging diens vrouw ophalen, maar deze bleek ergens ter verpleging te zijn opgenomen. Toen besloot de achtergebleven echtgenoot mee te gaan. Hij nam een klein kind, dat hij thuis had, mee. 's Avonds was hij er weer.

Toen we om 5 uur zouden beginnen waren er meer bezoekers dan verwacht konden wor-

den. Op de late zaterdagavond was er nog een schipper aangekomen. Die kwam met vrouw en vier kinderen. Dan waren er enkele mensen uit Zaamslag met hun kinderen. Verder mevr. Bakker, de weduwe van Ds. F. Bakker, onder ons wel bekend. Ook nog een jonge moeder met twee kinderen, die sinds enige tijd trouw de samenkomst bezoekt. Zij was door de lektuurverspreiding met evangelist Bor in aanraking gekomen. Het is treffend hoeveel belangstelling zij voor de waarheid heeft. We willen nog een medisch studente noemen, die in ons land was uitgeloot en op een wonderlijke wijze in Gent terecht kwam en hoewel er vele studenten moesten afvallen haar studie mag voortzetten. Zij is altijd present en begeleidt de zang met het orgel. We denken ook nog aan een paar andere vaste bezoekers, die achter deze arbeid staan. Tenslotte willen we nog melding maken van een jong echtpaar, dat in Leiden afgestudeerd is en door de Belgische Evangelische Zending is aangesteld om te arbeiden onder de studenten in Gent. Ze waren pas een paar weken in Gent en kwamen uit belangstelling.

Br. Bor liet eerst een paar coupletten van een lied zingen. Daarna bracht hij ons naar de kansel. Bij de aanvang van de dienst begon het hard te regenen. Het leek wel of de dienst geen voortgang zou kunnen vinden. Maar de Heere maakte het wel. Na het gebed lieten we eerst nog een paar psalmverzen zingen, omdat het zo hard regende, dat het niet mogelijk was je verstaanbaar te maken. Onder het zingen schaarden de bezoekers zich wat meer rondom de kansel. De buidreef over en het Woord kon zijn loop hebben. We preekten over Openbaring 3: 20: Zie, Ik sta aan de deur, en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden en hij met Mij. Na de dienst liet Bor weer zingen en daarna verenigden we ons rondom de koffietafel. De meeste bezoekers maakten gebruik van de gelegenheid om een kop koffie te drinken. Zo konden contacten gelegd of vernieuwd worden. Tenslotte gingen de meesten de een na de ander heen. Met enkele achtergebleven bezoekers gingen we naar de woning, die met het evangelisatie-centrum een geheel uitmaakt. We gebruikten samen de avondmaaltijd. Het was fijn zo bij elkaar te zijn in onderlinge gesprekken over de wegen des Heeren. Na afloop van de maaltijd konden we nog wat bij elkaar blijven, maar ook deze avond ging voorbij. De laatste bezoekers gingen heen en wij zochten na de avondsluiting het bed op. De volgende morgen moesten we tamelijk vroeg op stap, omdat er weer andere arbeid wachtte.

Het heeft ons erg goed gedaan zo van dichtbij deze evangelisatie-arbeid mee te mogen maken. Br. Bor en zijn echtgenote geven zich met hart en ziel over aan deze arbeid. Ze worden in hun kleine kring daar zeer gewaardeerd. Je moet je wel bij hen thuis gevoelen. Ook in de samenkomst heb je het gevoel van eenvoud en saamhorigheid. Je bent er dadelijk thuis. De Staten-vertaling is in ere, er wordt gewoon gezongen, zoals dat in onze kringen begeerd wordt, de vrouwen en meisjes verkeren met gedekt hoofd in de plaats van samenkomst.

Met vrijmoedigheid durven we te zeggen, dat we achter deze evangelisatie-arbeid kunnen staan. Het is van grote betekenis, dat er in ons vaderland velen zijn, die meeleven, door hun gebed en door hun gaven.

Hierbij willen we het laten. Mogelijk komt er nog wel eens iets van de hand van evangelist Bor in ons blad om ons nader in te lichten.

B.

Voor de Jeugd.

Beste jongelui!

Brief van Paulus aan Filemon 44

„Ja broeder, laat mij uwer hierin genieten in de Heere; verkwik mijn ingewanden in de Heere”.

Fil. : 20.

Genieten in de Heere

Dat was zo ongeveer het laatste waar we mee bezig waren. Of

Ik heb met deze regel ineens al weer heel wat geschreven. Want de vraag komt dadelijk in mij op: waren we daar mee bezig, namelijk, met genieten in de Heere?

Van nature doet een mens dat niet. Hij geniet

in de dingen van dit leven; en bij de meesten houdt het daarmee op.

Ik zeg niet, dat men de dingen van dit leven niet genieten mag. De bijbel leert het ons wel anders. Die brengt ons echt niet met „een boekje in een hoekje”. Want er is in dit leven heel veel, waarvan een mens genieten mag. Ik denk in dit verband aan de vakanties. Want die zijn weer op handen. Velen van onze jonge lezers hebben er weer een jaar studie opzitten. Misschien zitten jullie weer midden in je examens, als je dit leest. Ik hoop vóór alle dingen, dat je slagen mag. Want daar heb je tenslotte voor gewerkt.

En als je de studie tijd al achter de rug hebt en je arbeid gevonden hebt, dan kan de boog niet altijd even gespannen staan. Je moet er dan echt eens uit, zoals dat heet. Verschillende mensen heb ik al horen zeggen: Wij zijn er aan toe dominee. We moeten eens even afstand nemen van de dagelijkse sleur van het leven.

Ik kan mij dat voorstellen. Vroeger werkte ik op het land. Vakantie was toen voor ons soort mensen een onbekende zaak. Dat was alleen maar weggelegd voor schoolmeesters en nog een paar „bevoorrechte” personen. En dan was het meestal nog „mondjesmaat”.

Het was toen ook niet zo nodig. Want het leven was wel druk. Je moest altijd werken. Maar het was niet zo gejaagd als tegenwoordig. Als je op het land werkte, zoals het mij dan overkwam, maakte je wel heel lange dagen, dikwijls, maar je was altijd buiten. Het leven op het land was gezond. Je had er niet zo'n behoefte aan.

Tegenwoordig is dat allemaal anders. Je hebt mensen, die dag voor dag op een kantoor zitten. De zithouding en altijd weer hetzelfde werk doen en dan dikwijls in tempo - al is dit niet altijd het geval - dat is erg vermoeiend. Lichaamsbeweging, wat een mens toch nodig heeft, is er weinig bij. Verse lucht wordt er weinig gehapt. De milieuverontreiniging is ook al een punt tegenwoordig. Als je in een stad woont, waar dag en nacht een rook- en smooklucht boven hangt, is dat allemaal bepaald niet bevorderlijk voor je gezondheid. Je moet er dan echt eens uit - naar buiten. Zo is het ook als je op een fabriek werkt. Dan moet je ook vaak heel de dag aan de lopende band staan. Dat is erg eentonig. Je moet dan het lawaai horen van de machines die zich rondom je bevinden. Daarbij komt het leven nog, of laat ik liever zeggen de „herrie” van de radio. Waarom moet dat eigenlijk?

Men blijkt er niet meer buiten te kunnen. Toch zijn er nog, gelukkig, voor wie dat een kwelling is, om er dag voor dag weer in te moeten verkeren. En je kunt het getij niet keren. Je bent er aan overgeleverd. Zo is het ook op de bouwwerken. Ik kan natuurlijk niet alles noemen, dat begrijpen jullie ook wel. Toch wil ik ook niemand vergeten. Dat doen we ook niet, al wordt een ieder beroep niet vermeld.

Iedereen weet het wel van zijn eigen omgeving, dat het leven rusteloos, gejaagd is. Veel mensen kunnen er niet meer tegen op. Men raakt er van overspannen. En dan is rust op zijn tijd echt wel nodig. Dat men er op uit trekt, ik wil er op zich geen kwaad woord over zeggen. Je mag genieten in de natuur. Maar doet het dan in de Heere. Want de ganse schepping is door de Heere voortgebracht. Die wordt ook door Hem van dag tot dag nog onderhouden. Als men in des Heeren werken, die zeer groot zijn, zijn lust mag hebben, om die te onderzoeken, dan kun je op een Godverheerlijkende manier, een gezegende en gezonde vakantie hebben.

Of er op deze wijze veel vakantie gehouden wordt, weet ik niet. Het is genade als we het zo doen mogen. En dat wens ik dan toch al mijn lezers toe.

Genieten in de Heere.....

Het is een uitdrukking, al is ze met weinig woorden weergegeven.

Want om in de Heere te genieten, moet je in de Heere zijn. Je moet door het geloof met de Heere verbonden zijn. En als je door het geloof met de Heere verbonden bent, dan doe je datgene wat de Heere vraagt.

Ik geloof dat Paulus dit ook op 't oog had, toen hij aan Filemon schreef: „Ja, broeder, laat mij uwer hierin genieten in de Heere”. Het was de wil des Heeren dat Filemon, Onesimus, die weggelopen slaaf, als een geliefde broeder aan zou nemen. Als Filemon dat zou doen, dan was dit voor Paulus een genot.

En dan een genot in de Heere. Ja, dat moeten

ALLE BEGRIP TE BOVEN (25)

6. De Londense vrienden (4)

Nu, al kende ik het Woord van God niet, dat het samenkomen van Zijn volk beveelt (want ik had alleen nog maar de Evangeliën gezien), ik vond toch een groeiend verlangen en sterke indruk op mijn gemoed, dat ik een plaats van godsdienst-oefening moest bezoeken, maar waar kon ik niet vertellen. Al had ik nog geen inzicht om enig onderscheid te maken tussen de kerk van Rome en enige andere overtuiging, toch kwam het nooit in mijn gedachte op om naar een van hun kerken te gaan. De Heere, Die mij tot hiertoe geleid en onderwezen had, liet niet toe, dat ik in de handen van blinde leidlieden viel, maar bracht mij onder het gehoor van een predikant, door Hem gezonden, die mij voeden zou met wetenschap en verstand.

Mijn huisbaas, met wie ik nooit meer dan vijf woorden gewisseld had, bezocht de kapel van Mr. Huntington en 't werd met grote nadruk op mijn gemoed gedrukt, dat dit de man was, die ik moest gaan horen. Ik vroeg hem nu hoe laat de dienst begon en of er plaats voor mij zou zijn. Hij scheen niet weinig verbaasd over mijn vragen, daar ik hem tevoren op de sabbatdagen vele malen schandelijk geplaagd had met 't lawaai van mijn piano. Maar hij beloofde mij, dat hij mij de volgende morgen mee zou nemen naar de kapel. Ik was om acht uur klaar om te gaan, maar hoorde, dat het nog twee uren duurde voordat het tijd was. We arriveerden. Alles wat ik nu zag scheen geheel nieuw voor mij: de bescheiden ernst van de mensen, de manier waarop zij zaten, sommigen in boeken lezend, anderen zachtjes met elkaar sprekend (over Christus, zoals ik dacht); in het kort, ze schenen voor mij als een gezelschap van engelen en ik voelde een zeer sterke liefde voor hen. Maar toen het eerste lied opgegeven werd, hetwelk de gekruisigde Zaligmaker beschreef, kon ik mij haast niet bedwingen.

Arme zondaars, zingt van het Lam dat stierf,
Welk voorwerp kan zo zoet zijn?
Zijn hangende hoofd, Zijn stromende zijde,
Zijn doorboorde handen en voeten;
Met al dat schouwspel van Zijn verdragende liefde,
Hetwelk het geloof krijgt te zien,
Want Hij leeft nu en regeert Boven,
En leeft en regeert voor u.

Zeker, zei ik in mijn hart, dit is het huis van God en Hij is hier in waarheid, hoe kunnen deze mensen anders over de innerlijke ervaring van mijn ziel zingen? Toen de preek begon, daar ik nooit enige bevindelijke prediking gehoord had, noch enig ander deel van de Schrift gelezen had dan de vier Evangelisten, voelde ik mij niet bij machte om wat de predikant bijna 'n uur lang zei te verstaan, toen de goede man opeens zijn prediking veranderde en zei: „Nu zal ik tot u afdalen”. Nu was ik helemaal met verwondering en aanbidding vervuld, want hij beschreef de toestand van 'n zondaar die ten einde raad was van ellende en de openbaring, die hij van Christus ondervindt. Zo behaagde het de Heere mij daarheen te leiden, waar Zijn Evangelie in waarheid werd verkondigd”.

Mr. Burrell was een getrouwe toehoorder van Mr. Huntington gedurende twintig jaar. Hij bleef hem trouw door dik en dun heen. Huntington werd beroemd door zijn eigenaardigheden, maar Burrell's antwoord aan een beledigd belijder van de godsdienst geeft zijn leven onder die bediening weer: „God Zelf bracht mij onder zijn bediening en heeft mij laten zien, dat hij Zijn eigen knecht was; hem moet ik horen en niemand anders, want onder hem ben ik veel gezegend. Zijn onvolkomenheden, die ik net zo goed als u bemerk, leiden er mij toch gedurig toe om voor hem te bidden en de genadige God antwoordt mij met onuitspreklijke vreugde, zodat ik zelden een onvruchtbare gelegenheid heb. Ik voel leven, liefde en kracht in mijn ziel vloeien, die op een lieflijke wijze mijn leven, wandel en omgang beïnvloeden. De pijp, waardoor ik deze zegeningen opzuig, lijkt niet op goud noch op zilver, maar de wijn is waarlijk de nieuwe wijn van het Koninkrijk. Wordt de uitnemendheid van Gods kracht niet in Zijn aarden vat gezien? Als onze belijdenis nooit bevestigd wordt, voordat wij de volmaaktheid in een mens zien, zullen wij er nooit toe komen. Maar wij hebben te staan, te wandelen en te leven door het geloof in de Zoon van God, Wiens volmaakte werk de goede man predikt. De duivel zal niet nalaten deze zichtbare gebreken van de ware

dienaren van Christus te vergroten om, indien het mogelijk was, hun werk onvruchtbaar te maken, maar God laat zijn plannen mislukken door Zijn eigen volk te bekwamen hun last op Hem te werpen”.

Inderdaad kon hij zeggen: „Ik moest de hemelse loopbaan lopen met zo'n geestelijke kracht en blijdschap, dat ik de hele dag had kunnen zitten luisteren naar het vreugdevolle geluid zonder moe te worden. Ik groeide nu net zo vlug in kennis en verstand als tevoren in ondervinding en ik was vervuld met onuitspreklijke troost en aanbidding bij de ontdekkingen die ik deed in de geheimen van het Koninkrijk Gods, welke dingen mijn ziel zeer verheugden”.

Mr. Huntington zei hem, dat hij een bijbel moest kopen, wat hij deed en hierover schreef hij: „Mijn liefde voor Zijn Woord werd heviger, zodat de Bijbel nu dagelijks mijn metgezel en genot was. Ik werd tot ernstig bidden gebracht, dat Zijn Woord rijkelijk in mij mocht wonen, niet om mijn hoofd te vullen, maar tot mijn stichting en troost en tot Zijn verheerlijking. Ik zei vaak: „Heere, ik bid U om Christus' wil, dat zoals Uw genade overvloedig tot mij kwam, die de onwaardigste ben, Gij mij zoudt willen vernederen tot het uiterste, onder een diep besef, dat Gij alleen de Bewerker van al deze dingen zijt. Vergeef mij Heere, als ik het verkeerd vraag, maar geef als het overeenkomt met Uw wil, dat ik in Uw dienst mag worden verteerd om Uw glorieuze macht te verkondigen en dat zondaren tot U bekeerd mogen worden. Daal neder om mij een heilige roeping te geven, dat ik Uw wil mag weten, maar laat mij niet lopen uit eigen beweging”.

Velen zullen als zij dit lezen zeggen: „zeker is hier een wonderlijke verhouding van geestelijke visioenen, liefde, blijdschap en onuitspreklijke vrede, maar waar is de beproeving des geloofs in het pad van tegenspoed?” Daar kwam genoeg van, zoals in zijn boek *Kentekenen op de weg naar Zion* beschreven staat. „Toen ik zes jaar belijdend lid was geweest (in dit geval lid van de kerk van Huntington) openden zich nieuwe taferelen en kwamen er nieuwe beproevingen van allerlei aard, maar vooral in de voorzienigheid. Mijn struikelingen waren vele. Die maakten dat mijn genadige Vader mij op de voet volgde met vele verdiende slagen. Deze hadden allen deze gezegende uitwerking, dat ze mij grotelijks vernederden onder de machtige hand van God”.

Na de dood van zijn eerste vrouw, die een voortdurende beproeving voor hem schijnt te zijn geweest, trouwde Mr. Burrell met een zuster van Mr. Blake, een intieme geloofsvriend, die later een schoonzoon van Mr. Huntington werd. Met haar leefde hij gedurende tien jaren in volkomen harmonie en haar dood voelde hij als een groot verdriet. Ze hadden één zoon die als jongeman in India stierf; ook twee dochters, van wie de oudste later een eerbaar lid van zijn kerk werd. De jongste verloor haar verstand als gevolg van een koorts, maar kon thuis blijven wonen. Zijn derde vrouw was een weduwe, Naomi White, een dochter van Huntington.

„Mijn ontredde schip”, schreef hij in die tijd, dat gedurende enige voorbije jaren in vele stormen is geweest, scheen nu in die begeerde haven aangekomen te zijn. De Heere bracht mij weer tot de dagen van mijn geestelijke jeugd, toen Zijn Woord zo buitengewoon zoet en dierbaar voor mij was, dat ik de Bijbel aan mijn boezem gedrukt heb en met opgeheven ogen en hart mijn zeer genadige Vader in Christus luid roemde en zegende voor Zijn onuitspreklijke gave.

Ik zal nooit het verdriet vergeten, dat ik voelde, toen ik hoorde van de dood van onze predikant. Ik kon geen woord spreken, maar in een enkel ogenblik zag ik in de geest het geheel van zijn talrijke gemeente naar alle winden verstrooid en toen ik God aanriep en zei: „Och, Heere, Uw knecht is dood, maar Gij leeft voor eeuwig”, voelde ik mijn gebed waarneembaar opgaan met aanneming en voelde ik de zoete goedkeuring van God. „Heere, voor U is niets te wonderlijk”, zei ik, „nu Gij Uw knecht van ons genomen hebt. Ik smee U, laat een dubbel deel van zijn geest op mij rusten”. Niettegenstaande de machtige werkingen, die ik omtrent het herderschap gevoelde, was ik besloten dicht bij de middelen te blijven en bad ik ernstig voor die dienaren, die wij nog overgehouden hadden. Ik voelde een zeer wonderlijke liefde voor Gods eigen schapen en was diep bedroefd hen verstrooid te zien. Aan de andere kant gaf God mij de afwijkingen te zien en dat een duidelijke ontaarding al plaats gevonden had.

jullie weer goed begrijpen. Geen genot in Filemon. Zo in de zin van: Wat is die Filemon toch een aangename kerel. Wat is dat toch een goede vent! Want dan zou hij in de mens geëindigd zijn. En dat is nooit tot verheerlijking van de Heere.

Daarom: Genieten in de Heere, is doen de wil des Heeren en dan in de kracht des Heeren, en dat loopt dan weer uit op de eer des Heeren.

Zo wordt het door Paulus bedoeld en zo moet het ook zijn. Ook bij ons! En is dat nu ook zo bij ons?

Hij moet door ons in al onze gedachten, woorden en werken geprezen worden. Zo zegt onze belijdenis het. Alles wat we doen: eten, drinken of iets anders -ook vakantie

houden - doet het alles tot eer van God.

Ik mag hier ook bidden, en ik hoop dat jullie dat ook doen: O Heere, leer mij dat toch eens? Want als het van mij moet komen, dan komt er niets van terecht. Welzalig is hij, die ook ten deze, al zijn hulp en al zijn kracht, alleen van de Heere verwacht. Die kiest de welgebaande wegen. Dat zijn niet de zondige wegen, de paden der ijdelheid, maar de wegen die naar God lopen.

Genieten in de Heere

Als men in de Heere mag verkeren, door het geloof, dan is er veel te genieten. Want in de Heere, die we in ons vorig artikel hebben voorgesteld als een heel groot Huis, is ontzagelijk veel aan te treffen. Schone

bezienswaardigheden voor het oog des geloofs. Alles wat nodig is, voor ziel en lichaam, voor tijd en eeuwigheid, het is bij de Heere te verkrijgen.

Genieten in de Heere, dat is met blijdschap des harten Zijn Borgwerk in oogaanschouw nemen. Dat is er over denken, met een door de Geest verlicht verstand, wat het Hem gekost heeft om zondaren zalig te maken. En dan niet alleen wat Hij gedaan heeft, komt dan binnen het geloofsgezichtsveld, maar ook datgene wat Hij gedaan heeft in de eeuwigheid.

Want voor er nog iets van mij begon te leven, was in de eeuwigheid alles al klaar gemaakt, om een gevallen zondaar aan te nemen, op een zodanige wijze, dat de ere Gods er geen

schade bij zou lijden. Ja, God zou er in Zijn deugden nog des te meer door verheerlijkt worden. Niet dank zij de val, maar des ondanks zij de val.

O diepten van rijkdom, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen! Genieten in de Heere Daar komt ook bij datgene wat de Heere nu nog doet. We hebben de christelijke feestdagen weer achter de rug. De heilsfeiten zijn weer overdacht. Hij is opgestaan uit de doden. De Heere is opgevaren naar de hemel. Hij is gezeten aan de rechterhand van Zijn Vader. Hij is daar werkzaam voor Zijn volk. Hij bidt voor hen. Hij regeert en beschermt hen. Hij wacht daar de in de eeuwigheid bepaalde tijd af, dat Zijn ganse kerk bij Hem zal zijn. Dan zullen zij Hem zien gelijk Hij is. Dan zal men zonder vlek of rimpel, als een volmaakte Bruid, eeuwig met Hem in gemeenschap mogen leven.

Genieten in de Heere

Daar is geen einde aan. Want het is een genieten, dat hier begint. Het is een genieten dat hier ook nog eens onderbroken wordt. Want zolang de gelovigen op aarde zijn, blijven zij mensen, met een boos bestaan. Zij zijn tot hinken en tot zinken ieder ogenblik gereed. Zij struikelen dagelijks in velen. En als zij dan ter neer liggen dan is dit bepaald voor hen geen zaak van „genieten”. Veeleer het tegendeel. Dan treuren zij. Want „vallen” doet pijn. Althans, zo is het gewoonlijk in het natuurlijke. Doch wij leven nu in een tijd, waarin dit anders lijkt. De werkelijkheid is echter niet alzo. Doch ik zie dat mijn ruimte weer gevuld is. Ik moet dus weer ophouden. De volgende keer verder.

Jullie aller vriend

Ds. H. C. v.d. Ent

Rustoord „Repos Ailleurs”

U moet of wil er uit om even bij te komen of om wat aan te sterken...of omdat u wat meer aanspraak wenst? Bel dan eens Driebergen 03438-2466. Dieët geen bezwaar. Geen T.V. of radio.

HOTEL

DREYEROORD - OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

Voor bijbels, boeken en muziek

is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad
Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

Lindenberg's boekhandel

Slaak 4 - 8 (postbus 4209)

ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

Voor al Uw

- ★ **BOEKEN**
- ★ **BIJBELS en**
- ★ **PSALMBOEKEN**

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

BUBEL

BOEKBESPREKING

Herinneringen van een pelgrim door Ds. Murdoch Campbell

Dit boek is uitgegeven door G. Kool te Veenendaal. Het is uit het engels vertaald door J. Kooistra. Deze heeft ook een voorwoord geschreven. We nemen dat hier over, omdat het ons enigszins laat zien wie de schrijver van deze Herinneringen was. Murdoch Campbell werd geboren in Ness op het eiland Lewis. Hij was de zoon van een kleine boer, die tegelijk „oefenaar” was. Hij bezocht de dorpsschool tot hij twaalf jaar oud was. In 1918 diende hij in het Engelse leger, waarna hij scheepstimmerman werd in Greenock. Toen hij 22 jaar was, begon hij zijn studie aan het Skerry's College, terwijl hij later aan de Universiteit te Edinburgh zijn academische graad behaalde en daarna zijn studie voortzette aan de theologische school van de Vrije Kerk van Schotland. De gemeenten, die hij diende, waren: Fort Augustus, Partick-Highland, Glasgow en Resolos, Ross-shire. In 1968 trok hij zich om gezondheidsredenen terug. In 1956 was hij moderator van zijn Kerk. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was hij te Portsmouth en

Plymouth vlootpredikant. Ds. Campbell had als predikant grote gaven ontvangen en dwong tegelijkertijd groot respect en waardering af bij een groot publiek als schrijver van een grote verscheidenheid van boeken, zoals: „Nalezingen van de Highland-oogst”, over de godsdienstige ervaring. Verder: „In al hun benauwdheden”, „Van genade tot heerlijkheid”, meditaties over het boek der Psalmen. Verder schreef hij nog enkele preken en brochures over de oecumene en nog enkele Keltische gedichten en geestelijke liederen. In dit boekje heeft hij zijn eigen leven beschreven. Hij overleed in januari 1974 op 73-jarige leeftijd.

Tot zover het voorwoord. Laat het een aansporing zijn om dit boek aan te schaffen en te lezen. Het spreekt van het werk des Heeren in het hart en leven van Ds. Campbell en het noemt velen in Schotland, die in zijn tijd de Heere toebehoorden.

Hij zegt zelf in een inleiding: Het enige doel van de schrijver met het weergeven van deze herinneringen is, Gods genade te verheerlijken en Gods volk te bemoeiden, waarvan velen, die in „de voetstappen der schapen gaan”, een zware last moeten dragen en dikwijls vermoeid en bevreesd zijn op hun weg naar de eeuwigheid. Om die reden ook heb ik me onthouden veel te zeggen van mijn werk in het openbaar.

Het boek ziet er uit als de engelse uitgave. Het kost gebonden f 19,90.

B.

Gevraagd

in de bosrijke omgeving van Doorn,
in particulier bejaardentehuis,
(7 personen)

een zelfstandige hulp.

Huize Ora-Et-Labora

Parklaan 3, Tel. 03430-3876

Uw adres voor al Uw theologische boeken, goede jeugdboeken, romans, studieboeken enz.

Boekhandel Noordermeer

Anjelierenstraat 43, Rijnsburg, tel. 01718-23063
bgg 22737.

Filiaal:

Bosplein 2, Katwijk aan Zee, tel. 01718-14410.

Voor schriftelijke bestellingen: Antwoordnummer 19, 2220 WD Rijnsburg (zonder postzegel)

PLAATS UW
FAMILIEBERICHT IN
BEWAAR HET PAND

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

NIERGENS BAAT BIJ?

Probeer dan eens één van de meer dan 40 kruidenrecepten o.a. vernauwde bloedvaten, wisseljaren, vochtafdrijvend, bronchitis, migraine, hoge bloeddruk, niersteen, galsteen, en urine, zenuwen, vermagering enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt in kuren voor een maand (verzendkosten f 12,50 inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk welke soort U wenst.

NIEUW!!!

De soorten vermagering, zenuwen en vochtafdrijvend, nu ook in tabletvorm
Maandkuur f 15—

Drogisterij

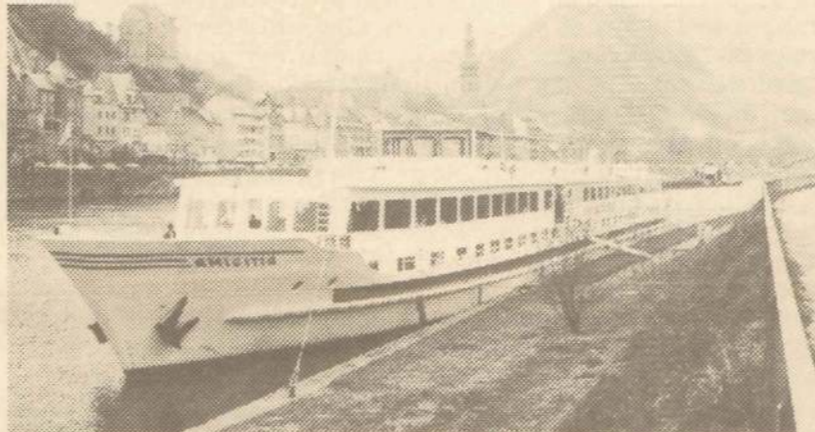
SIKKING

Barvoetestraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 312882
Giro 190609

Uw zomervakantie op de nieuwe Amicitia.

In de weergalozе entourage, die de natuur u biedt, doorkruist u het zuidwesten van Duitsland. Op de „Amicitia” ondergaat u deze fascinerende schoonheid. Vanaf het zonnedek of vanuit de salon ziet u de wijnhellingen, stadjes en kastelen langzaam voorbijglijden. In de meeste van deze kleine stadjes legt de „Amicitia” aan. Een wandeltocht door zo'n klein stadje, waar de tijd stil lijkt te staan, is een ware ontdekkings-tocht. Cochem, Bernkastel, Trier, Koblenz en Königswinter zijn plaatsen die zich jaarlijks in een enorme belangstelling mogen verheugen.

**13 dagen Rijn
en Moezel.
Vertrekdatum
30 juli v.a.
1180.-**

Postbus 22,
3340 AA
Hendrik Ido Ambacht.
tel. 01858-2046

**IKA
AMICITIA
IKV**

In verband met de nog beperkte mogelijkheden, adviseren wij u snel te boeken. U kunt dit eventueel ook telefonisch doen.